

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

1916. 19. szám.

Budapest, május 9

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadója
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona

Félévre -- -- 6 korona

Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A rabok levelezései.

Írta: Székely Vladimír budapesti ker. rendőrkapitány.

A letartóztatás nem egyforma fegyver.

A czella ajtaja annyi embernek a temető kapuja: az erkölcsi temető, melyből alig van feltámadás. Mert az emberek általában igen szigorúak. A becsület és tisztesség nem éppen túlkomoly fogalmak — hányan vannak, a kik játékot üznek ezekkel? — de ha a lázat letört, a legszigorúbb ítélőbírákka sokszor ép azok válnak, a kiknek egyetlen érdemük, hogy még nem leplezték le őket. Ezért oly mondhatlan nehéz minden, a mi a rehabilitáció körül forog, a közvélemény, a társadalom csökönyösen visszadob mindenkit, a ki egyszer félrelépett és megint fel akar kapaszkodni arra a göröngyös útra, mely a becsület s köztisztesség állomása felé vezet.

A ki onnan letért, már alig mehet vissza. A jogos bizalmatlanság és szűkkeblű előítéleteknek olyan sörénye állja el legjobbiszeműbb törekvéseit, hogy a legtöbb tehetetlenül hull vissza a — mocsárba.

Áll ez leginkább az intelligens emberre, ki hivatásánál, egyéniségénél fogva, már bizonyos pozíciót s nevet szerzett a társadalomban. Azért helyrehozhatatlan katasztrófa arra az emberre, mikor először kíséri rendőr, csendőr és először zárul be mögötte a nehéz ajtó. Előtte rostélyos ablak, egy ágy, egy szék s asztal. A nagy világból, mely annyi jót s élvezet kínál — ime erre szűkült össze az ő birodalma. Kikerülhet a szabadba, levelezhetett már rég bűnéért, a bizalmatlan tekintetek, megvető arczok, az elutasító gesztusok lelkiileg megint és megint visszakergetik abba a kis cellába, a hol megkezdődött kalváriajárása.

De van másképpen is! Amikor a cellavendég közönyösen lép be. Alig fordul az ajtókulcs s már odavágja magát a padosra. Nemsokára pedig egészséges horkolás jelzi, hogy a fáradt jótevőny nagyon is igaztalan léte aluszszja az igazak álmát. Még mérsékelten sem izgatja az új állapot. Közönyösen veszi, meg sem lepi. Benne van a számadásában, elkönyveli, mint a jó kereskedő a veszteséglistán. A megrögzött tolvajok, a szokásból, sőt meggyőződésből bűnözők szoktak ilyen jóízűen aludni ezen a helyen is.

Olyanok ők, mint a gázlámpák imbolygó világi ásnál éjszaka az utcát rovó perditák. Nincs mit szégyelniük. Ők már összebarátkoztak a szégyennel. Már nincs tovább, nem lehet lejjebb! És az álmuk jó.

A letartóztatás nem egyforma fegyver. Az egyiknek elveszi az álmát, a másik kialuszsza magát a fogdában.

Heteken át azonban most a budapesti főkapitányságon a *virrasztók* voltak túlsúlyban. Szokatlan vendégek érkeztek, a kik hat szobás lakásukat süppedő perzsa szőnyegekkel cserélték fel azzal a kis zúggal, melyen csak lopva néz be a napsugár.

A posztócsalók voltak. Kétségbeesett, ijedt arczok mind. Összeomlott, megsemmisült minden. A milliomosokból koldusok lettek. Annál is rosszabb. Tegnap még egy betörő lakott itt és most ő az utódja: a cizlinderes úr, a ki autójáról gögösen nézte le a gyalogjáró szegény embert.

Soha annyit nem virrasztottak a főkapitányság celláiban. Az éjszaka csendje pedig mindig gondolatokat termel. Vajjon min gondolkoztak a sinom narak?

Nos, ebben már *egysformák* lettek azzal a betörővel és zsebtolvajjal, a kik előttök laktak ott. Menteni, mit menteni lehet. Tagadni, de ügyesen. Többen vannak. Meg kellene állapodni. Nebogy az egyik hazugsága a másik hazugságával összeütközzék s ebből éledjen fel az igazság. Eltűntetni a bizonyítékokat.

Egyforma ebben minden cellalakó. A régibb azonban sűrűfángosabb. A *törzsvendégek*-nek erre már van külön nyelvük, rendszerük és technikájuk. De a posztócsalók új emberek voltak. Álarcczal ugyan, mégis bentmaradtak a becsületes társadalomban, honnan vették volna így hozsá a tudományt? Hozzáfogtak tehát a legnaivabb és legegyszerűbb módszerhez: megvesztegették a fogházat őrző rendőrt. Házat, birtokot ígértek neki és a rendőr elkábult. Vállalta, hogy egymással üzeneteket cseréljenek ki, közvetítette a kifelé való levelezésüket, míg őt is le nem leplezték és dugába nem dőlt minden mesterkedés. A posztócsalók megint pórul jártak azzal a különbséggel, hogy magukkal rántottak egy nyomorult, szegény embert is, a ki nem volt elég erős, hogy az ígéretek arany hegyének ellenálljon.

— Ostobán csinálták! — mondotta volna meggyőződésseljesen akármelyik középmművel ségű betörő. Az

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER I.

és a többi hangszerokat általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
 os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató-feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerok javításán, vétele és becsapolás. — Árjegyzék minden hangszerrel külön kádottik.

effélének más a módja. Sőt egyik nagyon tehetséges tagja a betörő-társadalomnak, a ki üres óráiban írói tehetségnek is érezte magát, azzal dicsekedett, hogy meg is írta „A rabok titkos levelezései” címen, és hogy teljes legyen a cikk, az ellene való védekezés módjait is megadta. M. Károly volt, a kit a múlt évben tábbrendbeli betöréssel gyanúsítva behozták a főkapitányságra. Holmija között egy meglehetősen helyesírási hibákkal telítüzdelte cikket találtak.

— Beartartam küldeni egy lapnak! — magyarázta a betörő. Ha használhatják az urak, tessék! — folytatta nagylelkűen. Mind saját tapasztalataim ezek.

És tényleg a cikk egészen használható. A mintalább következők:

•A bűnvizsgálatnak lényeges célját, a szabadság-büntetés egész természete, jogi és erkölcsi feladatának egész komolysága — írja a betörő — a raboknak és vizsgálati foglyoknak a külvilágtól való teljes elkülönítése oly érdekké emelik, hogy ennek megóvása a büntető hatalom intézményeinek legfőbb gondját kell, hogy képezze.

Hányszor történt már, hogy fogságból kicsempésztett levelek, titkos utakon az érdekeltekhez juttatott értesítések gyakran egész új irányt adtak a vizsgálatnak, nyomokat tüntettek el és vagy kedvező bizonyítékok beszerzését tették lehetővé, vagy téves irányba vezették, vagy felturtoztatták az igazság hozszoú karját.

Uy visszaélések újabban mindinkább ráirányították a figyelmet arra a hatalmas, titkos propagandára, mely a börtönök és fegyházak lakóit, a társadalom bivatásszerű gonosztervőit egy nagy és rendszeres szövetség szoros lánczába fűzi éppen úgy, mint a tolvajnyelv vagy a börtönre tetovált titkos jegyek.

Természetes, hogy a börtön lakóinak, a foglyoknak a hozzátartozóikkal való levelezése fontos megszorításnak van mindenütt alávetve, s ez abban áll, hogy levél nem juthat át a börtön és fegyház küszöbén a nélkül, hogy előzetesen a felügyelőkörzések vizsgálatán keresztül ne menne s csak szigorú láttamozás után juthat a rendeltetési helyre.

Az érdek, mely a foglyok és fegyenczek levelezésének a törvényes rend kijátszására célzó jelleget adhat, mindenekelőtt kettős lehet: vagy az történik, hogy a vizsgálati fogságban vádlottaknak szabadon lévő, vagy szintén letartóztatott bűn- és érdektársaik lehetnek, mely esetben azokat értesíteni szükséges a letartóztatásról, hogy börtönüket mihamarább megmentse. Vagy pedig arról van szó, hogy az egyidejűleg letartóztatott bűntársak közt a védelem és tagadás rendszerét állapítsák meg s így a vizsgálat, a nyomozás céljait annál könnyebben megheiusítsák.

Arra nézve, hogy mik azok a módok, a melyek ily érintkezést lehetővé tesznek, nem könnyű kimerítő felvilágosítást adni, mert azok hely és idő s a szokás-

szerű gonosztervők bizonyos szűkebb csoportja szerint nagyon különböznek.

Volt rá eset, hogy valaki, ki súlyos bűncselekmény miatt volt vizsgálati fogságban hónapokon keresztül, oly sikeresen érintkezett a küntlévő társaival láthatatlan levelezéssel, hogy végül szabadon bocsátották. Mitsem bizonyítottak rá, ártott bűnös volt.

Az illető egyszerűen oldotta meg a nehézséget, elküldött levelei sorai közé lefőlözött big tejbe mártott tollal írta a titkos sorokat, mire aztán odakint egy poros rongy rázásával a tejjel irt betűkre a por ráta- padt, láthatóvá lett az írás s lehetővé tette a közömbös sorok közé rejtett utasítások elolvasását.

A magánzárkában levőnél ez nem mindig valósítható meg. Erre különben szükség sincs, mert ugyanezt a szolgálatot, a mit a tej, az egyszerű nyúl is megteszi, ha valaki a következők szerint jár el.

Vegyen egy fehér papírlapot, írjon rá egy pár sort nyálba mártott új tollal s azután két nap múlva nedvesítse meg vékonyan a papírt hideg vízzel. A betűk rögtön előtűnnek. Igaz, hogy csak alig láthatólag, de ha az ember a melegen a papírt megszáritja, akkor az írás könnyen lesz olvasható.

Ezt a proceesszust azonban nagyon egyszerűen lehet meghiusítani: még mielőtt a levél elindulna rendeltetési helyére, a levelet meg kell dörzsölni egy darab posztóval és akkor egy pillanat alatt vége a titoknak.

Sokszor előfordul ez a módszer is: a börtön betonfaláról lekaparnak egy keveset a salétromból. Ebből elég egy csipetnyit feloldani egy csepp vízben. Azzal a sorok között lehet írni. Ha az írás megszárad, olvashatatlanná lesz.

Irnak vereshagymalébe mártott tollal is. Ez is láthatatlan. Ha azonban a levelet a melegre tartják, így egy-kettőre rájöhetnek a titokra, a betűk azonnal láthatók lesznek.

Használni szokták ezt a módot is: a tollat egy jól megnedvesített ólomcsészéhez dörzsölik. A nedves ólom csak két-három nap múlva lesz látható, éppen elég idő ahhoz, hogy a címzetthez érkezék, a ki kíváncsian fogja olvasni a sorok közt előtűnő szavakat. De itt is, ha a levél alá ammoniákos palaczkot tartunk, az ólom-éleg rögtön kiüti magát s mint ammoniákso a legszebb zöld színben árulja el íróját.

Éppen ezért a ravaszabbak nem is folyamodnak ehhez a módszerhez. A hogy csak lehet, szert tesznek egy főtt tojásra, a tojás fehérjébe egy új tollat mártanak és teleírják a papírt láthatatlan betűkkel, mert a tojásfehérje nem hagy nyomokat.

A címzett azonban már várja a levelet és nem tesz egyebet, mint egy gyufát gyújt meg a papir alatt és az ennek folytán képződő fekete ammoniákos kénhidrát szépen előfesti a rejtett betűket.

De a tudományos vegyi módszernél még sokkal el-

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmáskasabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Az északi harcztérről. — Egy 30-5-es kirakása a vonatból.

mésébbet is tudott kitalálni a rabok kimeríthetetlen interferenciája, s ennek eszköze a *helyesírás*.

Az egész annyiból áll, hogy az ember, már mint az az ember, a kit a hűn lejtője a börtön küszöbéig juttatott el, látszólag a legártatlanabb levélben néhány (véletlen) helyesírási hibát ejt, mely fel eem tűnik a beavatatlan előtt.

Elég például egy t-vel kevesebbet, egy b-vel többet írni, vagy megfordítva, megkettőztetni az l-eket, fukaran bánni a ragozásban a kettős mássalhangzókkal s kifejteni egy-egy hangzót, mindezt a legártatlanabbul. Ki vetne ilyesmit másnak a szemére? Hibás helyesírással végre mindenkinek szabad írni, ehhez mindenkinek joga van, a szép nemnek pedig egyenesen kiváltsága.

De ha van egy titkos barát, a ki átérti e rendszert s elég jó ortografus, hogy leltárczon minden kihagyott vagy felesleges betűt s gondosan kiírja magának, úgy a rejtély kulcsa a kezében van s a legfontosabb üzenetekből a felfedeztetés kockázata nélkül értesülhet.

Modern börtönrendszerünk őbersége mellett azonban mindezeknek a taktikáknak sikere nagyrészen meghiúsulna, ha egy kis szemlét tartanának legalább az úgynerezett gyanus egyénok levelezése felett.

Ujabban annak a nyomára is jöttek, hogy egyes fegyintézetekben a foglyok leleményessége egész telefonösszeköttetéseket teremtet meg oly helyeken, hol a közös emésztőgyödrökből, bizonyos mindennapi czélokra csőhálózatok ágaznak szét. Ki hinné, hogy a gonoszterők fáradhatatlan fantáziája ebben is módot talált az egymással való titkos érintkezésre? Egyik beszél, másik hallgatódzik s fülét arra a bizonyos nyílásra illeszti. Az akusztika meglepő.

Igaz, hogy a legkörültekintőbb óvatossággal ügyelnek fel a foglyoknak a külvilággal való érintkezéseire és levelezéseire, de e vegyi módszerekre még nem jöttek rá, mert ha ezen egy pár megégeti a kezét, úgy azután már nagyon vakmerő és elszánt embernek kell lennie, a ki a legpontosabb ellenőrzési rendszer mellett is képes megpróbálkozni a hatóság kijátszásának kétes eredményel kecségető eshetőségeivel, mikor tudja, hogy meglehet, hogy éppen önmaga ellen szolgálatat fegyvert a hatóság kezébe...

A stílus kétségtelenül írói készséget árul el. Egy betörő, a ki tollat forgat az álkules és feszítővas szakértő kezelése mellett?! Mindenesetre furcsa. Hozzá a bűnös világ ellen egész korrekt fejtegetésekkel! Ez már legalább is gyanus kétlakiaság. A rendőrség tehát az írói tiszteletdíjat egyelőre visszatartotta, melyre pedig lefűlt íróársunk komolyan számot tartott holmi kosztjavítási indoklásokkal. Az óvatosság csakugyan igen helyénvaló volt. M... y Károly betörőről, a kinek nagyszabású betöréseiről «az uri betörő» fő- és alczi-meivel valamikor sokat irtak a lapok, és a ki ezidő-szerint is a fegyház vendégszeretét élvezi, kiderült, hogy *plagizátor* is. A nagy garraal átnyújtott cikkről megállapítottam, hogy évekkal ezelőtt az «Archives de

l'anthropologie» című francia folyóiratban jelent meg, onnan átvándorolt egy német lapba, és így szerzett róla tudomást az «uri betörő», aki úgy látta, hogy a dolog szakmájához vág. Lelepleztetése nem alapdött meg hiúságon. Elvágne mi az, ha egy betörőről kiderül, hogy plagizált. Ezt is csak elszenvedi még.

Egyébiránt a cikk határozottan érdekes, tanulságos és így felesleges is lett volna rá haragudni. Utmutatásai közül különösen szok a becsesek, melyek arra utalnak, hogy a letartóztatottaknak a külvilággal és egymással való érintkezését lehetetlenné kell tenni. Ez a delikvenseknek mindig nagy érdeke volna és így természet-szerűleg ennek megakadályozása viszont a mi érdekünk. Különösen a nyomozási stádiumra áll az, a mikor még minden nyers anyag, gyanuból vagy csak közvetett, sekélyes bizonyítékból szőtt. A nyomozás minden bűn-ügynek megindítója, forrása... ott kell tehát elsősor-ban arra törekedni, hogy minden meghiusítási szándék elháríttassék. A mi rosszul indul meg, alig fejződhetik be jól.

E szerint tehát már az előállítottaknak a külvilággal való bármelyes érintkezését sem szabad megengedni, az egy ügyhez tartozó gyanúsítottak, előállítottak egymás-tól gondosan végig elkülönítendők. A mennyire azt csak engedi a helyzet és ha az tökéletesen nem is vihető keresztül, éber ellenőrzéssel meg kell akadályozni minden gondolatcsertét, melyhez néha egy pár taglejtés is elég.

A budapesti rendőrség például ezt az elvet következetesen viszi keresztül. És számtalanszor van alkal-munk látni, hogy a bűntársak attól a pillanattól kezdve, hogy közéjük állt a rendőrség, hogy vesztik el a talajt lábuk alatt. Ha még úgy megegyeztek volna a védelem módjára, a bizonytalanság mégis lassanként megőrli ellenállási képességüket.

Vajjon a másik vagy a harmadik tagadott-e, és hogy tagadott?! Hátha szliácsolt (vallott) közbe, mit mond-jak? A rendőrség embere pedig csak mereven néz és jegyez, ir, mit mondok. Most mosolyog... talán ügyet-lenül bazudtam.

Tétovává válik így mindegyik, mert nagyon jól tudja, hogy a különböző bemondásokat csak össze kell hason-lítani és a hazugságok zürzavarából önként kibontako-zik kölesönös bűnösségük.

Ez a *nyomozó hatóságok előnye*. Abban a pillanat-ban, a hogy az előállított vagy letartóztatott ép úgy érintkezhetnek a külvilággal, bűntársaival és érdekelt-jeivel, ennek többé-kevésbé vége volna. Mert ravaszság-gal, észszel győzi mindenki, a ki a bűn alá esküdt. De ilyenkor magára hagyatva, elzárva mindenkitől, min-dentől lassan összeroppan, majd mind tehetetlenebbé válik, a mint a hurok összéb szornl körülölte.

Áll ez kiváltképen a *bűnös szövetségellen*. A bűnös természetében van a bizalmatlanság, mely szinte beto-gossá válik, a mikor baj környékezi... s számot kell adnia viselt dolgaiért. Valahány dolvajszövetséget fog-

Az északi harctérről. — Kilátás a Nidára.

tunk el, valamenynyinél volt konstataható az az idegesség, mely a térszűkítéstől vagy ügyetlenségétől fél. A maga erejében a legtöbb bizik, csak a másik pipogya-ságában sejtí a veszélyt.

Klasszikus példát adott erről egy most nemrégiben elfogott betörő. Zsenetkabátban, ezilinderben kapták el — műkifejezés — a detektívek egy helybeli szállodában. Elegáns volt, csak a kopott sárgacépi nem harmonizált. A gavallér különben tényleg jó családból származott, rég őrzött nyilvántartási lapja mellé mindjárt hozzá tette nemesi oklevelét, mely véletlenül mindig a zsebében volt. Nagyvenémes volt a daliás férfi és már is — husz centadót tilt. Mindig betörésért.

Mosolyogva hallgatta ezt a megállapítást,

— Talán mégis csak máshoz foghatna már egyszer! — jegyezte meg a detektívönök. — Nagyon rossz üzlet a betörés.

— Oh dehogy! — tiltakozott a betörő teljes meggyőződéssel — fényes üzlet az, a fő, hogy az embert ne csipjék el. Engem nem is értek tetten soha. Mindig másnak köszönhettem. Nincs megbízható ember. A legtöbb esetben is tűzbe tettem volna a címhorámért a kezem. Hát nem vesz össze az a számár a szeretőjével! Az pedig fogta magát és beárulta őt is meg engem is. De már most tanultam. Ezentúl egyedül dolgozom. Akkor fogjanak meg. Különben pedig miért vagyok itt? Azért a debreczeni betörésért? Hátha tudják, bizonyításák rám.

Így beszél az intelligens tolvaj, a ki meggyőződésből az a tolvajélet lélektanára mindenesetre ezek szolgáltnak legbecsessebb megfigyeléseket és tanulságokat.

A háborús London.

A bécsei „Neue Freie Presse” egyik közelebbi számában érdekes cikket ír Leonhard L. a háborús Londonról. Leonhardot Man szigetén érte a háború kitörése. Természetesen internálták ugyanott, de hónapok múltán sikerült eljutnia Londonba, a hol számos barátja él.

Este érkeztem Londonba, a hatalmas Euston Station-ra, London embertől nyüzsgő északnyugati pályaházába. Nyolczat üt az óra, mikor autónk kirobog a pályaházból. Sajátságos látvány. Eltűnt a máskor piros, aranyos, zöld, fekete, világoskék színekben a fekete házakon kuszva végigsiető reklámlámpák fénye. Eltűnt az aczélek éjjeli égboltja és, naranccsárga reflexattól, mely annyira jellemző London esti égének világítására. Helyen-

ként valami megmagyarázhatatlan, szorongást okozó, nyugtalanító — olyan érzés, mint a milyen London sárga kódében szokta elfogni télen az embert. A gépkocsi óvatosan pöffög keresztül a híres Trafalger Square-on, melyen Nelson alakját magas, karsu oszlopán elnyelte a sötétség. De egyszerre kísérteties módon előbukik belőle: hatféle irányból vetítők fénykévei sugározzák be a tágas teret, hogy azután az égboltján keressek hasztalan a félelmetes Zeppelineket. Egy-egy pillanatra számtalan fakó arc világít a sötétből ki, majd eltűnik nyomtalan. A szorongató, a kísérteties érzés egyre fokozódik.

A forgalom megakadt, a kocsivezetőnek meg kell állnia. Végre megindul le a Temzéhez. Az egyébkor csillogó, mindig mozgalmas folyam, a river, feketén és élettelenül, szinte bénán nyulik el partjai között. Mindenféle letakart lámpások, úgy hogy a víz tükrének nincs módjában fénypontcscák visszaverése. Feketén és élettelenül terped el szállónk is. Ott is le van takarva minden világító test. Mindjárt hogy belépünk, értésünkre adják, hogy szobánkban óvatosan kel bannunk a villamos világítással. Az ember sohasem tudhatja! Idegesség minden zúgban, nyoma sincs már a hajdani nyugalomnak és biztonságérzetnek.

Másnap reggel az estéhez hasonló benyomások. Az utcákon csak úgy hemzsegneek mindenfelé a barna khaki-ruhás, aranygombos, lapos sapkás, vékony sétapálcás katonák. Mind simára beretvált ábrázat, legfőkébb ha bajszuk van. A mi természetüket illeti, hol impozáns daliákat lát az ember, hol csaknem törpe emberkéket. Az angol hadvezetőség tudniillik az utóbbi időben kisütötte, hogy a kistemetű emberek közül kerülnek ki gyakran a legjava katonák. Sok katonarczon hívós elhatározottság fejeződik ki, de nem ritka az olyan sem, a melyen félreismerhetetlen a kimerültség kifejezése. Kétségtelen, attól a kegyet enül kemény, tanásmódtól, melyben az újonczoknak kiképzés közben részük van. Csak nemrég írtam egy ismerősöm, hogy hetvenegyedmagával zsúfolták egy 24 embernek szánt helyiségbe. Az volt a kaszárnyájuk. Az ágyuk kemény deszka, se derekalj, se párna. De nemcsak a szállásuk nem megfelelő, hanem kevés az étel is, a mit kapnak. Hogy a teljesen tervtelenül összetoborzott önkéntesek között milyen áthidalhatatlan szakadék van, még jobban kitűnik a következő levélből:

— Egész nap a legszégényetesebb gyalázásokban és istenkáromló szitkokban van részünk. Alig győzöm megvárni azt az órát, a melyben végre Franciaországba indulunk, hogy szabaduljunk ettől az elviselhetetlen élettől. Ha megérem ennek a szörnyű háborúnak végét, kiképzetésemmek ezekre a hónapjaira fogok a legmélyebb irtózáttal és undorodással emlékezni.

A katonák általában udvariasan viselkednek és nem toladódk, ámbár túlzott önérzetük és a szeszese italokhoz való nagy ragaszkodásuk gyakran válik hangos utcai bopárbajok okozójává. A koresmak mind tele katonával. A koresmak ajtaja előtt pedig az asszonyok, a feleségek hajtogatják a poharat. Karjukon gyermekük — gyermekeket nem szabad Public Houser-ba vinni — és a csöpp jószágot vígan itatják whiskyvel, sőt ginnel is. A bűn, a tudatlanság és a kizsákmányolás olyan ezilárd szövetségre lépett itt egymással, hogy Lloyd-George látszólagos fáradozása számára, melylyel az alkoholárulás eltiltására törekszik, csak azánó mosolyva van London népének.

A büszke Whitehall-utczába, a középületek, a paloták utcájába kanyarodom. Minden háztetőn az angol, meg

Az északi harcterről. — Menetelő train.

a szövetséges államok lobogóit lengeti a szél. Minden mellékutczából a toprongyos rikkancsok idegrongáló kiáltásai hangszanak. Tele a szájuk szenzációs hírek címeivel: ordító hazugságokkal persze, Whitehall minden épületéről a swivárvány valamennyi színét utánozó plakátok rikácsolják a járókelők fülébe ezeket a kérdéseket és fölszólításokat:

— Mit feleltek valamikor fiasitoknak, ha azt kérdik majd, hogy a becsületért, a népek jogáért, a hazáért miért nem mentetek harozba?

— Nem tudjátok, hogy egész nemzeti létünk koczkan forog?

— Védelmezzétek meg hitveseiteket, testvéreiteket és leányaitokat a barbárok hordáitól!

— Erős ellenséget kell legyűrűnk, erőnk végső megfeszítése szükséges, ha azt akarjuk, hogy a jog és igazság a halálon és az ördögön győzedelmeskedjék.

Felkapok egy autobuszra, mely kakasüljőtől le a kereke abroncsáig szintén ujonctoborzó plakátokkal van teleragasztva. A kocsi megint a Trafalgar Square-ra visz el. Az oszlop rengeteg talpa és a négy óriási brit oroszán alakja köré sárga papirossal beragasztott deszka-építményt ácsoltak. A sárga papirosson rengeteg betűkkel harsognak Nelson és Litobener figyelmeztető szavai. A járókelők oda se néznek a nagy aparátusnak. Jobbmeg balkéz felől két rezesbunda fújja a verhungost. De hatásuk vajmi csekély. Munkálatlanok, hivatásos napolók, rongyos csavargók közömbös, sokszor gúnyos ábrázattal állják körül a szobrot. Ezzük ágában sincsen, hogy leparolázzanak. Ha szóba elegyedek velök az ember, vállukat vonják:

— Csak nem gondolja, hogy van a földön olyan hatalom, a mely katonáskodásra kényszeríthetne bennünket! Különben is minek lenne: hiszen néhány hét alatt amugy is vége lesz Germanynek.

Megint föltápaszkodtam egy autó-omnibusz tetejére. Első pillantásra az utcában ugyanaz a gomolygó tömeg, mint hajden. A nagy áruházak, Harsod, Selfridge, az oxford-streetbeli Peter Robinson előtt a tavaszi divatot tanulmányozó revőknek ugyanaz a sokadalma, mint békés esztendőkbén. De ha az ember a tömegbe vegyül, mindjárt megérzi a hisztériás, beteges hangulatot, melynek a tömeg olyan jó közlő szerve. A legtöbb üzlet, vendéglő és kávéház pénztárán nagy betűs felirat nyugtatja meg a vásárlót, hogy a cég szolgálatában egyetlen német és osztrák alattvaló sincsen. Más fölírások azzal dicsekednek el, hogy a cégnek hány alkalmazottja vonult be önként a hadsereghez. A nagy vendéglők elhocsátották olcsó német és osztrák embereiket, hogy a külföldieskedésnek egyszer s mindenkorra véget vessenek.

*

Szomorú a belga menekültek helyzete. A londoniak már nyilvánvalóan rájuk untak. Nap nem mulik botrány nélkül, a miknek részeges, de szemlátomást izmos és katonának teremtett belgák a bösei. Persze a katonáskodásról hallani sem akarnak. Különösen a fiatal belga nők iránt nagy az elkeseredés, mert minden felajánlott alacsonyrendű cselédszolgálatot elutasítanak maguktól azzal, hogy az ő hazájuk Albionért föláldozta magát, most hát Albionnak kötelessége, hogy gondoskodik róluk. A belga-problémából még előreláthatóan nagy bajok fejlődhetnek majd.

KÉPEINKHEZ.

Az északi harcztérről.

Tüzérségünk 30 és feles mozsarai világhírűvé lettek a mostani világháboruban. Számtalanszor felemlítették már az orosz lapok is és mindannyiszor elismerték, hogy hatásában ugyyszólván kiszámíthatatlan veszteséget okoz egy-egy találata. Ugyancsak így nyilatkoztak róla német szövetségeseink és a belgák is, a mely utóbbiaknak a bíres 42-eseken felül a mi 30 és felesünk okozta a legtöbb kárt elesett váraikban és más védműveikben. Azt állították fölöle, hogy egy-egy lövedékének hatása 4—500 lépésnyi sugárkörleten belül mindent elpusztít.

Hogy milyen nagyságu és súlyu egy ilyen ágyúóriás, azt így hozzávetőleg alig lehet meghatározni. Minthogy azonban igavonó állatokkal való szállítása egyáltalán lehetetlen s a szállításához készült motoroskocsi is körülbelül megfelel egy vasuti kocsi alépítményének, miután továbbá vasuton való szállítás közben is külön-külön részekre kell szétszedni s még így is az emberek egész csoportjának kell megbirkózni az egyes alkatrészekkel, míg azokat — mint az a képeink egyikén is látható — a vasuti kocsikba be- és onnan kirakják és összeállítják: elképzelhetjük, hogy egy ilyen monstrumnak a súlya megfelel egy vasuti teherkocsi súlyának, azaz 50—60 méternázának.

Nagyon természetes, hogy ennek a hatalmas ércszörnyetegnek még a lövésakor adott hangja is pusztít. 60—80 kilométernyire elhallatszó bömbölése 10—15 kilométernyi körletben valóságos földrengésszerű rezgést idéz elő a földön, egy-két kilométeren belül pedig alig maradnak épen az ablakok az irtóztató légnymástól. S ha valahol — mint azt a Nida mentét jelző képünk mutatja — valamely község közelében van felállítva egy ilyen ágyúpark, ennek és az ellenséges ütegeknek folytonos dübörgését követő erős légnymás és rezgés maga is oly nagymérvű károkat okoz a gyengébb alapzatu épületek falain s általában a kéményein és ablakain, mintba bombázás vagy erős földrengés pusztított volna keresztül az egész községen.

Ha már most tekintelbe vesszük, hogy a Dunajecz, Nida és a Pilicza mentén körülbelül négy hónap óta pozícióharcra kényszerül mindkét ellenséges fél, ugyyszólván állandóan csak tüzérharczczal nyugtalanítja egymást s az oroszoknak több mint három hónap óta kísérletező előretörését legtöbbször ágyuharczczal kellett csapatainknak visszautasítani, a melyek között gyakran igénybe kellett venni a 30 és feleseket is: nem oszálkozhatunk rajta, hogy a municziót szállító train már azzal a súlyos tevékenységgel is teljesen le volt kötve, míg az ott felmerült löszerszállásigletet hol kocsikon, hol meg máhásállatokon való szállítás mellett kioldgithette. (Közben megtörtént a gorliczai fényos győzelem s már nincs többé pozícióharc a Dunajecz és Nida mentén. Szerlc.)

HIREK.

Feldisztatás. Lapunk folyó évi 14. számában közöltük, hogy Palóczki József, III. számú csendőr-kerületbeli csendőr ez. őrmesternek, Ő császári és apostoli királyi Felsége, az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatainak elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Palóczki csendőr ez. őrmester feldisztatása április 24-én ment végbe a budapesti csendőrségi laktanyában, szép ünnepség keretében. A feldisztatást, a kerületi parancsnok akadályoztatása folytán, Almásy Zsigmond, őrnagy fogantatosította, a ki a kitüntetett érdemeinek méltatása mellett, leendőletes beszéd kíséretében tüzte fel Palóczki mellére a legfelsőbb kegynek látható jelvényét. A feldisztatás után, a Budapesti állomásozó bajtársak vidám hangulattal ünnepelték hőseiket.

Csendőrségi Lapok zárszámadása. Bevétel: Maradvány 1913. év végével 6321 K 55 fillér; előfizetések az 1914. évben 23800 K 04 fillér; hirdetésekért befolyt 4072 K 80 fillér; a létesítendő csendőrségi internátus javára 85 K 13 fillér; egyéb átmeneti bevételek 487 K 77 fillér. Összesen a bevétel 34767 K 29 fillér. Kiadás: Fizetések 5692 K írói tiszteletdíjak 2748 K; hirdetési jutalék az ügynököknek 678 K 15 fillér; nyomdai költségek 13861 K 16 fillér; internátus javára bevételként szereplő összeg a III. csendőr-kerületi parancsnokságnak 85 K 13 fillér; sorajegyekért a talányok megfajtáinak 58 K 65 fillér; postai kiadások 57 K; hirdetési díjak beszedése után százalék az ügynököknek 115 K; egyéb átmeneti kiadások 718 K 97 fillér. Összesen a kiadás 24017 K 06 fillér. Maradvány 10750 K 23 fillér, mely összeg a Csendőrségi zsebkönyv szerkesztő bizottság határozata alapján gyümölcsösözés végett a III. csendőr kerületi parancsnokságnak adatik át, végleges hovatartozás iránt a bizottság később fog határozni.

Adományok. Legutóbb a következő adományok folytak be hozzánk: Mészáros Mihály őrmester, csepeli őrsparancsnok nevének gyűjtése, a háboruban elesett katonák árvái részére, 17 K 80 fillér; Müller Mihály járásőrmester, belbéri járásparancsnok nevének gyűjtése a háboruban megvakult katonák részére, 89 K; Gyenes Gábor vári-i őrsbeli csendőr utján, Kálos József, vári-i lakos, egy sikeres nyomozás elismerésül a háboruban megvakult katonák részére, 10 K; a nyitraujlaki őrs legénysége, a háboruban megvakult katonák részére 10 K; Péter Sándor őrmester, dunatölgyesi őrsparancsnok, az I. osztályú vitézségi érme után járó első két havi érempótdíját a következőképp osztotta el: az internátus részére 10 K; a harostéren elesett katonák özvegyei és árvái részére 10 K és a háboruban megvakult katonák részére 10 korona. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Egy csendőr vízbe fullása. Biró Dénes őrsvezető ez. őrmester és Pethő Lajos csendőrből állott patosnyai őrsbeli járőr április hó 25-én, Ratosnya és Palotailva között, szolgálat közben, a Maros folyón, csónakon akart átkelni. Pethő csendőr a folyó közepén egyensúlyát veszítve, a csónakból kiesett és bár járőrvezetője azonnal utána ugrott, hogy kimentse, mégis elmerülve a vízbe fullt. Holttestét megtaláltattuk.

Rablógyilkosság. Főth Péter lajosmizsei lakost április 22-én 23-kára menő éjjelen ismeretlen tettesek meggyilkolták és tanyájától mintegy 500 méternyire, a szántóföldön elásták. A borzálmas tett elkövetésével

nevezett szolgalegényei gyanusítottak, kik a tett felfedezése óta eltűntek.

Kérelem. Tornai Lajos, Zeibón (Szilágy vármegye) állomásozó csendőr kéri Bata János csendőrt, hogy címét vele egy fontos okból, mielőbb közölje.

Háborúval kapcsolatos írott emlékek gyűjtése. A magyar tudományos akadémia által kiadott Hadtörténelmi Közlemények szerkesztősége az alábbiak közlésére kért fel bennünket:

A magyar nemzeti muzeum könyvtárának igazgatósága elhatározta, hogy egybegyűjti az összes írott emlékeket és nyomtatványokat, a melyek a most dúló háborúra, ennek előzményeire és okaira vonatkoznak. Mivel azonban minden gondosság és buzgólkodás mellett is megeshetik, hogy a muzeumi könyvtárnak nem lesz módjában minden háborus írott emléket és nyomtatványt megszereznie, kívánatos, hogy ehhez a gyűjtéshez a nagyközönség is hozzájáruljon, hogy így a gyűjtemény minél teljesebb legyen. A Magyar Tudományos Akadémia kebelében alakított Hadtörténelmi Bizottság is szolgálatába áll e nemes eszmének, hogy ez uton is teljesítse ama magasztos hivatását, mely kötelességévé teszi, miszerint nemzeti közérzetünkre fölemelő hatással bíró magyar badi történelem adatait gondosan összegyűjtse a jövőre nemzedék és a történetírók számára, egy esetleg később alakítandó magyar hadi-levéltár anyaga gyanánt. Felkérünk tehát minden hazafit, hogy gyűjteményünk gyarapításához hozzájárulni sziveskedjenek. A gyűjtendő tárgyak: könyvek, önálló füzetek és különlenyomatok, a melyeknek tárgya a mostani háború, ennek előzményei és okai, vagy a melyekben a mostani háborúra vonatkozás találkozik. Hogy e füzetek vagy könyvek és különlenyomatok versben vagy prózában vannak-e írva, van-e valami tudományos vagy szépirodalmi értékük, az a teljességre törekvő gyűjtés szempontjából nem veendő figyelembe; önálló füzetekben megjelent egyházi és világi beszédek, előadások és felolvasások, a melyek a háborúval, annak előzményeivel és okával foglalkoznak; önálló füzetekben vagy csak egyes lapokban nyomtatott egyházi és világi, hivatalos és nem-hivatalos körlevelek, köriratok, felhívások, buzdítások, tanácsok, lázítások, utasítások, rendeletek, katonai buzdító és lelkesítő napiparancsok, rendszabályok stb.; önálló füzetekben vagy egyes hírlapokban lenyomatott háborus vagy háborus vonatkozású énekek, dalok, nóták, versek és imádságok; a ponyvairódalom mindenféle terméke, a melynek tárgya a háborúból való vagy vele összefüggő; háborus vagy a háborúval összefüggő statisztikai kimutatások; háborus naptárak; háborus térképek; szöveges és szövegtelen háborus hangjegyek; szöveges és szövegnélküli képes ábrázolások (képek, képecskék, képeslevezőlapok, műkedvelők által a helyszínen készített fényképfelvételek stb.); egyesületek és társulatok, ipari és kereskedelmi vállalatok jelentései, ha bennük valamely vonatkozás van a háborúra; mindenféle hivatalos és nem-hivatalos, hatósági és magán plakát (falragasz), a melynek tartalma összefüggésben van a háborúval; színlapok, ha rajtuk a háborúval bármilyen vonatkozásban lévő előadás szerepel vagy ha az előadást háborus jótékony célra hirdetik; a háboruban elesett hősekről kiadott gyászjelentések; mindenféle értékpapírok, értékjegyek, hitelpapírosok, hivatali és üzleti nyomtatványok, hírlapok, ezimkék, meghívók és sokszorosított fényképfelvételek, a melyek a háborúval bármiként összefüggésben vannak; legyezők, szalagok, kokárdák, zászlócskák, gyűjtőskatulyák, kávéházi, vendéglői és szükrázdai papíros-szalvéták, a melyeken háborus szöveg, térkép vagy

kép van és akárminő más itt fel nem sorolt tárgy, a melyen háborús felírás, vagy háborús ábrázolás található. A magyar katonai kultúra legértékesebb anyagát fogják alkotni a gyűjteményben az írott emlékek, a melyek közé: a hadi naplók, a táborokból érkezett levelek és tábori levelező-lapok, harcztéri jelentések, hadifoglyomnál talált följegyzések stb. tartoznak, melyeknek gyűjtésére — az enyészettől való megmentésük végett — különösen felhívjuk a magyar közönség hecses figyelmét. Nagy hazafias és tudományos szolgálatot tesz az, ki a háborús források után kutató magyar történetírásnak bármint, de főleg ritkább, nehezebben hozzáférhető vagy értékesebb magyarországi vagy külföldi, magyar- vagy idegennyelvű háborús nyomtatvánnyal vagy írott emlékekkel hozzájárul a gyűjtemény minél teljesebbé tételéhez. A gyűjtött nyomtatványokat és kéziratokat akár a Magyar Nemzeti Múzeum Széchenyi könyvtárának vagy a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott Hadtörténelmi Közlemények szerkesztőségének (Budapest, VIII. Ludovikaeum utca 4. szám) kérjük beküldeni. A naplókra és levelekre nézve megjegyezzük, hogy ezek zárt, lepecsételt és a felbontás bűntudatával ellátott borítékokban is beküldhetők; ezek nyilvánosságra hozatala tárgyában kifejezésre juttatott kívánságok, a feendő szabályok értelmében, feltétlenül tiszteletben fognak tartatni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol adoma Bismarckról. Az angol sajtó egy idáig ismeretlen Bismarck-anekdótát közöl mostanában. Az időközben meghalt Albert Vandom, angol haditudósító egyik rokona beszélt el, hogy a haditudósító Bismarck halálakor a következőket mondotta neki: — A német-francia háború végén én is Versaillesban voltam Bismarck közelében. Tiltva volt esti tíz óra után elhagyni a lakást, de egyszer mégis megtettem, mert szenvedélyes dohányos vagyok és nem volt egyetlen cigarettám se. Épen egy sarkon fordulok be, a mikor az ellentétes irányból egy sebesen haladó úr ugyanezt cselekedti. Az összeütközés annyira heves volt, hogy én fölbuktam. A ki föllökött, Bismarck volt. Még mielőtt föltápáskodhattam volna, a hatalmas úr galléron ragadt és megkérdezte. «Kicsoda ön és mit keres ilyenkor?» Megmondtam, hogy haditudósító vagyok. «Mutassa az utlevelét!» felelte. Magttem; miután átvizsgálta a legszebb rendben lévő okmányomat így szólt: «Mit keres még tíz óra után is az utcán?» «Nincs cigarettám és e nélkül nem tudok dolgozni!» Bismarck, a ki maga is szenvedélyes dohányos volt, mosolyogva válaszolt. «Ez az egyetlen mentés, a mit elfogadhatok, de ön igen nagy veszélynek tette ki magát. Néhány lépéssel odább egy órho ütközött volna, a ki lelőtte volna önt!» Bismarck ezután néhány szívtartó adott nekem és azt tanácsolta, hogy mielőbb térjek haza. A háború után Vandom Friedrichsruhében fölkereste Bismarckot, a ki igen szívesen fogadta őt.

A drága zsenlye. Salzburgi újságok érdekes peres ügyről tesznek jelentést, a melyben a napokban ítéltelt végérvényesen az ottani tartományi főtörvényszék egy fellebbezési tanácsa. A per fölőtte aktuális is, mert összefügg a háborúval; vádlott ugyanis egy bischofshofeni pék volt, a kit egyik vevője panaszkodott be ár-uzsoráért, mivel neki fölemelt áron olyan személyt adott el, a mely darabonként 42 grammot nyomott, holott az előírás szerint a zsenlyének 52 grammnak kellett volna lenni. A járáshírség, mely az ügyet első fokon

tárgyalta, a vádlottat bizonyítékok hiánya miatt és más részt szubjektív okokból is a vád alól fölmentette. A panaszos és az ügyész azonban ebbe nem nyugodtak bele és föllebbezték. Úgy látszik jó szímatjuk is volt, mert a tartományi főtörvényszék másként vélekedett a az ügy letárgyalása után, — hogy ezzel minden árfelesigazó uszorsának elrettentő példát adjon, a vádlott Reif Antal pékmestert jogtalan árfelemelés és uszora vétségében marasztalta el és az alapon 200 korona pénzbírságot, behajthatatlanság esetére pedig megfelelő szabadságvesztést rótt ki rá.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és nyitott levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényes-égénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegyet ne küldjenek.

V. L. csendőr. Igen.

Balaton. 1—3. Nem terbeli a közgazdálkodást. 4. Csak a tényleges járőrvezető viselheti. 5. Az őrsparancsnok-helyettes.

Május. Forduljon őrsparancsnokához.

T. IX. Elvi döntést igényel.

Pályázó. Igen.

II. A száruyparancsnokság intézkedését nem bírálhatjuk. Fölvilágosításért a száruyparancsnoksághoz fordulhat.

Montana. 1. Automatikus torább szolgál. 2. Csak a háború végén.

II. A háború alatt nem számíthat kinevezésre.

1898. Beküldött közleménye nem üti meg mértékünket. Nem közölhető.

M. M. Nézetünk szerint a járőrvezető.

L. M. Mint rokantak újból felülvizsgálandók voltak.

B. J. Sokkal komolyabb időket élünk, mintsem, hogy ilyen nem időszerű «problémák» megfontolásával foglalkozunk.

1880. 1. Nem. 2. Igen. 3. Irjon egy tértivevényes ajánlott levelet. 4. A kereskedelmi iskola olvgzése szükséges.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Térítés kérdések.

1. Melyik sóból iszunk?
2. Melyik són van cóna?
3. Melyik só kerti eszköz?

Betűtalány.

Él j e e a k a t á á
e e e o á á

Megfejtési határidő: 1915 május 17-ig.

Mint a három talányt megfejtők között egy darab Érsébet királyné szanatorium-szójegy lesz kiosztva.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége 1915. évi május hó 2-án Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

1915 május hó 1-ével:

vezérőrnaggyá:

a következő ezredesi: Fenyő Oszkárt, (rang 1915 május 2) a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének helyettesévé való egyidejű kinevezése mellett;

alezredesekké:

1915 május hó 1-ével:

1915 május 1-ei ranggal:

a következő őrnagyokat: Bujtás Endrét, (1. rangszám) a VI.

felsőcsapathi köztisztviselő Árpádot, (2. rangszám) a IV. és Imre Ferenczet, (3. rangszám) a VII. számú csendőrkerület állományában:

főhadnagyokká:

1915 március hó 1-ével:

1915 március 1-ei ranggal:

a következő hadnagyokat: Kossuthi és udvardi Kossuth Kálmánt, (1. rangszám) a VI. és

Gergely Endrét, (5. rangszám) az II. számú csendőrkerület állományában, továbbá:

1915 május hó 1-ével

később meghatározandó ranggal:

Riesz Györgyöt, a II., Szepessy Árpádot, a IV., Mazóly Bélát, a VII., Huber Ferenczet, az V., Pinczés Zoltánt, az I. és dr. Gergely Sándort, a II. számú csendőrkerület állományában.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 21-én Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával: bassenyői László Albert vezérőrnagynak, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-

helyettesének jelenlegi szolgálati alkalmazása alól egészségi tekintetből saját kérelmére való felmentését folyó évi május hó 1-ével legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 21-én Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy

Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül:

Kossuthi és udvardi Kossuth Kálmán csendőrhadnagyának a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék.

Ő. császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 21-én Bécsben tett legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományába tartozó:

Uhlig László főhadnagy, a szent Mihályról elnevezett bajor királyi érdemrend IV. osztályát és

Szállai János járőrőrmester, ugyanezen rend érdemkeresztjét ellógadhatása és viselhesse.

Adományoztatott:

a hadsereg-főparancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül:

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Jánka János és

Czáka Alajos csendőrőrmestereknek.

A tényleges szolgálati állományba felvétetik.

1915 május hó 1-vel:

Kunos Béla, várákozási illetékel szabadságolt IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, az újból megosztott felülvizsgálat eredménye alapján mint szolgálatképes.

Kineveztetnek:

A m. kir. belügyminiszter urral egyetértőleg:

1915 május hó 1-ével:

csendőr törzsőrmesterré:

Galicza József őrmester, (1. rangszám) VII. és Posch István őrmester, (2. ") III. számú csendőrkerület állományában.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Eldőlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbé letiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónap felmondási idő leköltése mellett helyeznek ellátásunknál, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondással időt ki nem költ, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Elfőleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és chequok beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Előléptettek:

1915 február hó 1-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

csendőr cz. őrmesterré:

Szatay László és Bors Simon, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

1915 április hó 1-ével:

ugyancsak a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

csendőr cz. őrmesterré:

Takács Ferencz és Markovics Tádé, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

a cs. és kir. 3. hadsereg hadtápparancsnoksága által:

őrmesterré:

Sulzer Adolf, Kasza János, Karalyos Gyula, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek:

őrsvezető cz. őrmesterré:

Támba Demeter, ugyancsak II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester:

csendőr cz. őrmesterré:

Hajda Lajos, Zsurka Sándor I. számú, továbbá Vincze János, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

a cs. és kir. Pflanzér hadseregsoport táborig csendőr törzstisztje által:

csendőr cz. őrmesterré:

Vas István, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr:

1915 április hó 10-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

csendőr cz. őrmesterré:

Vikolinszky Kálmán, V. számú csendőrkerületbeli csendőr:

1915 április hó 11-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

őrsvezető cz. őrmesterré:

Nobik József és Jeszenszky Ödön, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

1915 április hó 12-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

őrmesterré:

Bellobrád István, V. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester:

őrsvezető cz. őrmesterré:

Kocsis Ferencz és Pálfi Jakab, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Járőrvezetői jelvényekkel elláttattak:

Pénzes István, Molnár Bálint, Sipos Miklós, Takács István, Bajás Károly, Farkas István és Oszlár Ferencz II. számú, továbbá Papp János, Major Péter Pál, Pusztás Ferencz, Gyöngyösi József, Dóra Béla, Horváth István I., Porcsin Márton, Ádám Antal, K. Szabó Sándor, Dupai Mihály, Szombati Sándor, Janicssek István, Erdei Albert, Balogh Lajos, Székely Ferencz, Szekeres István, Papp János, Pesti Károly, Bende Lajos, Oseh József, Teszlió Mihály, Brdics Miklós, Beneczki Mihály, Gellén Ferencz és Márkus Mihály, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Csoda Gramofon

óriási és nagy, erős, tiszta hangú beszélőgép 25 K. Legszebb lemezek nagyok és duplák. Fedák Sári, Király, Rózsa, Fráter, Göndör, Solti, Steinhart énekel — 60, 2', 2'30 kor.

Árjegyzék összes hangszerekből ingyen

MOGYOROSSY GYULA

kir. szab. hangszergyár,
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postilion, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek órási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok

Sapkák

Keztyűk

Kardbojt

Celluloid kezelő és nyakravaló

Czipőkrém

Fegyverzsir

Borotváló készlet

6, 10 és 20 éves

szolgálati kereszt

stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

**Mindenemü felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Csendőrségi Lexikon 5 koronás árát 4 koronára szállítottuk le, kedvezményes árban még csak néhány példány van belőle raktárunkon, amért is kérjük arra vonatkozó rendelését.